

خلاصه مقالات

اولین همایش

پژوهش و درمان در روانشناسی بالینی

1th National Conference on Research & Treatment

in

Clinical
Psychology

May | خرداد
2012 | ۱۳۹۱

دارای امتیاز باز آموزشی
ویژه روانشناسان و روانپزشکان

۱۶۶	بررسی رابطه ابعاد هویت و بحران هویت زنان روسپی و مقایسه آن با زنان عادی	علیرضا رجایی ، حمید رضا آقامحمدیان ، آریتا کشاورز ، مهین حمیدی
۱۹۶	تأثیر گروه درمانی شناختی - رفتاری (آرمیدگی و تصویرسازی ذهنی) بر کاهش افسردگی دانش آموزان بی سرپرست خوابگاههای شبانه روزی	علیرضا رجایی ، محمد حسین بیاضی ، عزت زارع بنادکوکویی
۲۲۷	بررسی تأثیر روان‌نمایشگری بر کاهش پرخاشگری دانش آموزان کم‌توان ذهنی	سمیه رجب پورفرخانی ، محمدمحمدی پور
۱۱۳	ارتباط الگوهای مقابله دینی و افسردگی در بیماران کرونری - قلبی	محمد رجبی ، محمد حسین بیاضی ، الهام احراری ، نداییکی ، الهام لطفی ، مونا نصرالهی ، سمیه یاری ، سید احمد نظام
۱۸۲	بررسی تأثیر آموزش مهارت های زندگی بر سلامت روان دانش آموزان دختر پایه پنجم مقطع ابتدایی	محمد رحمان پور ، حسین مؤمنی مهمونی ، سعید تیموری
۱۰۶	رابطه سبک های هویت با شادکامی دختران دبیرستانی	حمیده رحمانی نوده ، محمد سعید عبدخدانی ، حمید رضا آقامحمدیان
۱۰۴	رابطه احساس انسجام روانی و سبک های دلپسندی با شادکامی دانش آموزان	حمیده رحمانی نوده ، محمد سعید عبدخدانی ، حمید رضا آقامحمدیان
۳۶	بررسی مقایسه ای تیپ شخصیتی D در بیماران مبتلا به بیماری کرونری قلبی ، سرطان و افراد سالم	پرینا رحیمی زاده ، حمید سیفی
۶۵	بررسی مقایسه ای خود توصیف گری بدنی و کیفیت زندگی در زنان دچار اضافه وزن و عادی	داوود رستگار شهن آباد ، ابراهیم علیزاده موسوی ، محسن دهقانی ، فاطمه علینقی لنگری
۲۶۶	بررسی رابطه نگرش مذهبی و شادکامی در بین دانشجویان علوم انسانی دانشگاه آزاد رودهن	مهدی رستمی فهمیده محمدی ، ابراهیم محمدی
۱۷۹	افزایش تاب آوری : گروه درمانی و آموزش روانی مبتنی بر مدل دکتر مارلات	لیلا رضائیان ، محمد خاندادی ، حسن حاجی پور
۲۲۸	اثر بخشی آوای قرآن در کاهش اضطراب زندانیان بند نسوان زندان مرکزی کرمانشاه	حسن رضایی ، محسن درکه ، رضا اکبری ، مریم اکبری مطلق ، طحیه فولاد چنگ
۳۹	مقایسه فشار روانی و رضامندی زناشویی در والدین دارای کودکان اتیستیک و والدین دارای کودکان سندرم داون	غفار رضائی ، زهره نظریور تکریمی
۳۵	بررسی تأثیر آموزش مهارت روابط بین فردی موثر بر کاهش تعارض والد - نوجوان	فاطمه رهنما ، بی بی فهمیده شجاعی ، فرشته میاشری ، انسیه کمال احمدی
۲۲۹	رابطه ی مبتنی بر شواهد میزان افسردگی پرستاران با سطوح مختلف پست حرفه ای	مرتضی روحانی ، ایرج وثوق
۱۱۵	اثر بخشی درمان شناختی-هیجانی معنوی (SCET) بر کاهش مشکلات روانشناختی پرستاران	مرتضی روحانی ، علیرضا رجایی ، سیدعلی کیبایی
۱۶۱	رابطه هوش هیجانی و رضایت زناشویی در زوجین	ذبیح الله روستا
۱۶۳	نقش واسطه گری کیفیت زندگی کاری برای هوش معنوی و اضطراب	ذبیح الله روستا
۲۰۴	بررسی اثربخشی درمان فراشناختی در درمان یک مورد اختلال اضطراب فراگیر (GAD)	حسن روشن ، حسین شاره ، محمد حسین بیاضی
۲۰۳	بررسی اثربخشی درمان فراشناختی در درمان یک مورد اختلال افسردگی اساسی (MDD)	حسن روشن ، حسین شاره ، محمد حسین بیاضی
۳۷	همه‌گیرشناسی اعمال و افکار وسواسی در بین دانشجویان	رضا ریش پور ، متین السادات نصری
۱۶۲	رابطه خودبنداره ، تاب آوری و رضایت زناشویی در زنان ناباور و بارور	رقیه زارعی ، سلطانی کاتلمی ، آذر میدخت رضایی

رابطه سبک های هویت با شادکامی دختران دبیرستانی

حمیده رحمانی نوده^۱، محمد سعید عبدخدائی^۲، حمید رضا آقامحمدیان^۳

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد تربت جام

^۲ استادیار دانشگاه فردوسی مشهد

^۳ استاد دانشگاه فردوسی مشهد

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه سبک های هویت با شادکامی بود. با توجه به هدف کاربردی و با توجه به عدم دخالت محقق در به وجود آمدن داده ها توصیفی، از نوع همبستگی می باشد. نمونه پژوهش متشکل از ۳۸۰ دانش آموز دختر دبیرستانی ناحیه ۷ مشهد بود که به شیوه نمونه گیری چند مرحله ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش را پرسشنامه شادکامی آکسفورد (OHQ)، پرسشنامه سبک هویت (ISI) تشکیل می دادند. برای تحلیل داده ها از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند گانه استفاده شد. نتایج نشان داد که از میان سبک های هویت، بین سبک هویت اطلاعاتی، سبک هویت هنجاری و تعهد با شادکامی رابطه ی معنی داری وجود داشت و بین سبک هویت سردرگم با شادکامی رابطه ی وجود نداشت. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که از میان سبک های هویت، تعهد و سبک هویت اطلاعاتی بهترین پیش بینی کننده برای شادکامی بودند و سبک هویت اطلاعاتی بهترین پیش بینی کننده برای شادکامی بودند که باعث افزایش شادکامی می شوند.

کلید واژه ها: سبک های هویت - شادکامی - هویت هنجاری - هویت اطلاعاتی - هویت سردرگم - تعهد

*آدرس پست الکترونیکی: H_rahmani14@yahoo.com

رابطه سبک های هویت با شادکامی دختران دبیرستانی

حمیده رحمانی نوده^۱ - محمد سعید عبدخدائی^۲ - حمید رضا آقامحمدیان^۳

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه سبک های هویت با شادکامی بود.

روش: با توجه به هدف کاربردی و با توجه به عدم دخالت محقق در به وجود آمدن داده ها توصیفی، از نوع همبستگی می باشد. نمونه پژوهش متشکل از ۳۸۰ دانش آموز دختر دبیرستانی ناحیه ۷ مشهد بود که به شیوه نمونه گیری چند مرحله ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش را پرسشنامه شادکامی آکسفورد (OHQ)، پرسشنامه سبک هویت (ISI) تشکیل می دادند. برای تحلیل داده ها از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند گانه استفاده شد.

یافته ها: نتایج نشان داد که از میان سبک های هویت، بین سبک هویت اطلاعاتی، سبک هویت هنجاری و تعهد با شادکامی رابطه ی معنی داری وجود داشت و بین سبک هویت سردرگم با شادکامی رابطه ی وجود نداشت. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که از میان سبک های هویت، تعهد و سبک هویت اطلاعاتی بهترین پیش بینی کننده برای شادکامی بودند.

نتیجه گیری: تعهد و سبک هویت اطلاعاتی بهترین پیش بینی کننده برای شادکامی بودند که باعث افزایش شادکامی می شوند.

کلید واژه ها: سبک های هویت - شادکامی - هویت هنجاری - هویت اطلاعاتی - هویت سردرگم - تعهد

مقدمه:

یکی از رشته های بدیع روانشناسی که در اواخر سده بیستم میلادی پا به عرصه وجود نهاده و افق تازه ای را پیش روی روانشناسان و پژوهشگران گشوده است، روانشناسی مثبت^۴ نامیده می شود. در این نوع روانشناسی، به جای تاکید بر شناسایی و مطالعه کمبود های روانی و کاستی های رفتاری و ترمیم یا درمان آن ها، به شناخت و ارتقای وجوه مثبت و نقاط قوت انسان توجه و تکیه می شود. این رشته جدید طیف وسیعی از مفاهیم روانشناختی از جمله مفهوم شادکامی^۵ را در بر می گیرد. شادکامی، نوعی ارزیابی افراد از زندگی شان می باشد. افراد می توانند زندگی شان را به صورت قضاوت کلی (مانند رضامندی از زندگی یا احساس خرسندی) یا به صورت ارزیابی از حیطه های خاص زندگی شان (مانند ازدواج یا کار) یا احساسات هیجانی

^۱ - کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد تربت جام H_rahmani14@yahoo.com

^۲ - استادیار دانشگاه فردوسی مشهد

^۳ - استاد دانشگاه فردوسی مشهد

اخیر خود در رابطه با آنچه برای شان رخ داده است (هیجانان خوشایند، که از ارزیابی های مثبت تجربیات فردی ناشی می شود و سطوح پایین احساسات ناخوشایند که از ارزیابی های منفی تجربیات فردی ناشی می شود)، مورد بررسی و ارزیابی قرار دهند (دینر^۱، ۲۰۰۵). اغلب مردم فکر می کنند که شادکامی همانند رضایت است، ولی واقعیت این است که شادکامی پایدار تر و آسیب پذیر تر است و شادکامی بخشی از عشق بی قید و شرط نسبت به زندگی است و نه توقع برآورده شدن تمام خواسته ها و انتظارات، اگر انسان خود را به بینش و انتظار خاصی از زندگی محدود کند. شکستگی و غیر قابل انعطاف می شود. سربازی می شود که برای رسیدن به دستاورد معینی می جنگد، همیشه با تصور شکست و ناکامی زنگی میکند درحالی که شادی خود به خود یعنی شکست ناپذیری و این که همه چیز را در مجموع بپذیریم، همیشه در صحنه حاضر باشیم تا با هر اتفاقی که در راه است، روبرو شویم. ما انسان ها به عنوان گونه ای از انواع موجودات زنده به نحوی تکامل یافته ایم که برخی از موقعیت های خاص ممکن است ما را شاد کنند ولی برخی دیگر به تجربه اندوهناک منجر می شوند. تفاوت های فردی در شادمانی را ممکن است از بعضی جهات براساس تفاوت های شخصیتی تبیین کرد که به طور نسبی به عامل وراثتی مربوط می شود. همچنین تردید چندانی وجود ندارد که برخی از انواع محیط ها به گونه ای هستند که افراد را به سوی شادمانی هدایت می کنند، یا فرصت هایی را برای آنان فراهم می سازد که مهارت های لازم برای نیل به شادمانی را پرورش می دهند (باس، ۲۰۰۰).

دیدگاه های متفاوتی در خصوص متغیرهای مرتبط با شادکامی وجود دارد. شناسایی عواملی که به شادمانی کمک می کند آسان نیست (دینر ۲۰۰۰). متغیرهای متعددی می تواند پیش بینی کننده شادکامی باشد که برخی از این متغیرها فردی و برخی در مقابل با دیگران هستند.

متغیری که می تواند با شادکامی در ارتباط باشد هویت^۲ است، نوجوانی دوره پیچیده ای از رشد انسان است که صرف نظر از دوره نوزادی، در هیچ دوره ای از زندگی تغییراتی به اندازه دوره نوجوانی در فرد روی نمی دهد. در این دوره نوجوانان بحران هویت را تجربه می کنند و مسائل و مشکلات عاطفی آنها افزایش می یابد. هویت یابی از دوران نوجوانی و به موازات رشد جسمی، شناختی، اجتماعی و عاطفی اهمیت خاصی می یابد و تلاش برای رسیدن به هویت، فرآیندی دائمی است (احدی، ۱۳۸۰). جستجوی هویت شخص متضمن این است که شخص تشخیص دهد که برای او چه چیزهایی مهم و چه کارهایی ارزشمند است و نیز متضمن تنظیم معیارهایی است که وی بر اساس آنها بتواند رفتار خود و دیگران هدایت و ارزیابی کند. علاوه بر اینها این جستجو، تکوین احساس خود شکوفایی و شایستگی را نیز در بر می گیرد. احساس هویت شخصی در

نوجوان به تدریج بر پایه همانندسازی‌های گوناگون دوران کودکی تکوین می‌یابد. نوجوان با ورود به دوره دبیرستان، ارزش‌های گروه همسالان خود و همچنین ارزیابی‌های معلمان و سایر بزرگسالان را بیشتر ارجح می‌دهند. نوجوانان از راه جمع‌بندی این ارزشها و ارزیابیها می‌کوشند تصویر یکپارچه‌ای از خود بدست آورند، هر اندازه ارزشها بی‌کیفیت از سوی والدین، معلمان و همسالان ابراز می‌شود همخوانی بیشتری با هم داشته باشند، هویت‌یابی نوجوان آسانتر پیش می‌رود و اگر این ارزشها با هم متضاد باشد فرد دچار سردرگمی نقش می‌شود (هیلگارد^۱، ترجمه براهنی و همکاران، ۱۳۸۲).

اریکسون معتقد است که شکل‌گیری موفق هویت فردی در نوجوانی طی زمان و بر اساس تجربیات حاصل از برخورد صحیح اجتماعی شکل می‌گیرد و نوجوان باید بتواند خود را بشناسد و از دیگران جدا سازد تا تعادل روانی وی تضمین شود، ولی اگر در نوجوان سرخوردگی و بی‌اعتمادی جایگزین شود و به جای تماس با مردم، گوشه‌گیر و به جای تحرک به رکود گرایش پیدا کند و به جای خودآگاهی و تشکیل هویت با ابهام در نقش روبه‌رو شود، هماهنگی و تعادل رفتاری وی به هم می‌خورد و ناپهنجاری و بحران هویت در او بروز می‌کند (شولتز^۲، ۲۰۰۰، ترجمه سید محمدی، ۱۳۸۴).

نوجوانانی که در حالت پراکندگی هویت هستند غالباً کسانی هستند که از جانب والدین خود به فراموشی سپرده و یا طرد شده‌اند شاید علت این امر آن است که شکل‌گیری هویت در آغاز مستلزم همانندسازی با پدر و مادر است و همانندسازی با ویژگیهای آنان وقتی انجام می‌شود که نوجوانان به آن دلبستگی داشته‌باشند. همچنین وقتی نوجوان وابستگی شدیدی به والدین داشته‌باشد و از آنان فرمان نبرد، هویت او حاکی از تسلیم‌طلبی در مقابل والدین خواهد بود، زیرا ممکن است به خود اجازه ندهد که اقتدار آنان را زیر سؤال ببرد. برعکس نوجوانانی که هویت محکمی به دست می‌آورند غالباً کسانی هستند که از عواطف محکم و آزادی کافی در محیط خانواده برخوردارند و اجازه پیدا می‌کنند که فردیت خود را داشته‌باشند. وقتی کودکی اجازه پیدا می‌کند نظر خود را حتی اگر مخالف نظر والدین باشد، به راحتی ابراز کند و والدین نیز عقاید فرزند خود را به دیده احترام بنگرند و در عین حال نظم و کنترل متعادل در خانواده وجود داشته‌باشد، و موقعیت‌های تحصیلی بچه‌ها نیز مورد تأکید و تشویق قرار گیرد. طبعاً رشد هویت نوجوانان چنین خانواده‌هایی نیز با موفقیت همراه خواهد بود (لطف آبادی، ۱۳۷۸).

برزونسکی (۱۹۸۹) سه سبک پردازش هویت را مطرح می‌کند:

2- Hilgard
3-Schultz D.P.

۱- سبک هویت اطلاعاتی^۱: تمایل به بررسی راه حل های چند گانه برای مسئله به منظور جست و جوی چند جایگزین، قبل از متعهد شدن به یکی از آن هاست (برزونسکی و دیگران، ۱۹۹۹). افراد با سبک هویت اطلاعاتی آگاهانه و به طور فعال به جست و جوی اطلاعات و ارزیابی^۲ آن ها می پردازند. و سپس اطلاعات مناسب خود را مورد استفاده قرار می دهند (برزونسکی، ۱۹۸۹، ۱۹۹۲، ۱۹۹۰؛ برزونسکی و سالیوان، ۱۹۹۲). افرادی که از این سبک هویت پیروی می کنند، نسبت به دیگران از آمادگی بیشتری برای حل مسائل و مشکلات شخصی برخوردارند و از راهبردهای مقابله ای متمرکز بر مساله استفاده می کنند (برزونسکی، ۱۹۹۲). افراد طبقه بندی شده در وضعیت هویت موفق و یاد دیررسی طبق الگوی وضعیت هویت مارسیا (۱۹۶۶)، بیشتر از سبک هویت اطلاعاتی استفاده می کنند (برزونسکی، ۱۹۸۹، ۱۹۹۲؛ برزونسکی و کوک، ۲۰۰۰).

۲- سبک هویت هنجاری^۳: سبک هویت هنجاری، تمایل به همنا شدن با انتظارات خانواده و اجتماع و درجه بالایی از تعهد به افراد مهم و استفاده از نظر آنهاست (برزونسکی، ۱۹۹۲). نوجوانانی که از سبک هویت هنجاری پیروی می کنند در رویارویی با موضوعات هویت و تصمیم گیری ها، با انتظارات و دستورات افراد مهم و گروههای مرجع همنا می کنند. آنها ارزش ها و عقاید را بدون ارزیابی آگاهانه می پذیرند و درونی می کنند. تحمل کمی برای رویارویی با موقعیت های جدید و مبهم دارند و نیاز بالایی برای حفظ ساختار خود دارند (برزونسکی، ۱۹۹۰، ۱۹۹۷، ۱۹۹۹؛ برزونسکی و سالیوان، ۱۹۹۲).

۳- سبک هویت سردرگمی / اجتنابی^۴: تمایل به تعلق و به تاخیر انداختن تصمیم گیری های شخصی و اجتناب از پرداختن به موضوعات هویت است (برزونسکی، ۱۹۸۹، ۱۹۹۰). در موقعیت های تصمیم گیری، آنها اطمینان کمی به توانایی شناختی خود دارند. معمولاً قبل از تصمیم گیری، احساس ترس و اضطراب دارند و از راهبردهای تصمیم گیری نامناسب مانند اجتناب کردن، بهانه آوردن و دلیل تراشی استفاده می کنند (برزونسکی و فراری^۵، ۱۹۹۶). افراد طبقه بندی شده به عنوان وضعیت هویت سردرگمی طبق الگوی وضعیت هویت مارسیا (۱۹۹۶) بیشتر از این سبک هویتی استفاده می کنند (برزونسکی، ۱۹۸۹، ۱۹۹۲؛ برزونسکی و کوک، ۲۰۰۰). تحقیقات نشان داده که استفاده از سبک هویت سردرگمی / اجتناب با شیوه مقابله ای هیجان مدار، خود معلولیتی و راهبردهای تصمیم گیری نامناسب، خودآگاهی محدود، جهت دهی توسط دیگری، راهبردهای صنعت اسنادی و شناختی، واکنش های اضطراب ناتوان کننده و کنترل بیرونی مرتبط است (برزونسکی، ۱۹۸۹، ۱۹۹۲؛ برزونسکی و نورمی^۶،

-
- 1-Informational style
 - 2-Evaluating
 - 3-Normative style
 - 4- Diffuse avoidant style
- 1- Ferrari
 - 2- Nurmi

۱۹۹۷، ۲۰۰۱). افراد با سبک هویت سردرگمی / اجتنابی فاقد اهداف تحصیلی و شغلی ثابت و روشن هستند و از سطوح پایین مهارت های تحصیلی، خویشترداری و خودمختاری تحصیلی برخوردارند (برزونسکی، ۱۹۹۲) در وضعیت خطر پذیری بالایی از مشکلات تحصیلی و سازگاری قرار دارند، آنها معمولاً انتظار شکست و ناکامی دارند (برزونسکی و دیگران، ۱۹۹۹)، این افراد هویت خودشان را در اصطلاحات اجتماعی چون شهرتم، محبوبیت و ... تعریف می کنند. (برزونسکی و آدامز، ۱۹۹۹).

۴- تعهد: سبک های هویت بر اساس میزان تعهد و کاوشگری افراد قابل تمایز هستند. تعهد یک چارچوب ارجاعی از ارزش و باورها ست که ممکن است خودساخته یا تجویز شده از جانب دیگران باشد (برزونسکی، ۲۰۰۳). دختران قبل از آنکه به ثبات هویت فردی برسند باید نیازهای ارتباطی خود را ارضا کنند و مشکلات آینده از جمله مساله ازدواج را حل نمایند. در چنین شرایطی دختران بیشتر وقت خود را به تفکر در مورد مشخصات و نیازهای شغلی آینده و همسر می گذرانند و کم تر به طور مستقل می اندیشند (نیومن^۱، ۱۹۸۷، نقل از حسینی، ۱۳۷۵). در مطالعه لیبومیرسکی و راس^۲ (۱۹۹۷) در مورد چگونگی برخورد افراد شاد و ناشاد با موقعیت هایی که در طی آن به اهداف دلخواه می رسیدند شکست می خوردند و یا با مانع مواجه می شدند، پژوهشی انجام داده و نشان دادند که افراد شادی که در کالج پذیرفته شده بودند، اعتقاد داشتند که آنجا برای آنها بهترین مکان است و اگر مردود شده بودند فکر می کردند شاید انتخاب آنها درست نبوده است و در واقع به مجموعه ای از ارزش ها و باورها و انتخاب های درست دست یافته بودند اما، در مورد افراد ناشاد، به نظر می آمد در دنیایی از انتخاب های ناخواسته زندگی می کنند و برای آن اهمیت نداشتند که انتخابشان چیست و دچار نوعی سردرگمی در انتخاب ها می باشند. با توجه به مبانی نظری و پژوهش های مذکور هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی رابطه بین سبک های هویتی اطلاعاتی، هنجاری و سردرگم با شادکامی است و اینکه کدامیک از سبک های هویت پیش بینی کننده بهتری برای شادکامی می باشد؟

روش :

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه گیری

جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی دانش آموزان دخترتری می باشد که در سال ۸۹-۹۰ در ناحیه ۷ مشهد در مقطع دبیرستان مشغول به تحصیل بودند. نمونه آماری با توجه به حجم جامعه و بر اساس جدول مورگان، تعداد ۳۸۰ نفر به روش نمونه گیری چند مرحله ای از بین ۳۳ دبیرستان و ۴ مقطع دبیرستان انتخاب شدند.

ابزار اندازه گیری: جهت انجام این پژوهش از دو پرسشنامه استفاده شده است .

پرسشنامه شادکامی آکسفورد (OHQ): این پرسشنامه یکی از ابزار های خودسنجی معروفی است که در اکثر پژوهش های مربوط به شادکامی و در تحقیق حاضر مورد استفاده قرار گرفته است . مقیاس شادکامی آکسفورد در سال ۱۹۸۹ توسط آرگایل ولو تهیه شده است و فرم نهایی آن ۲۹ ماده دارد. بالاترین نمره ای که آزمودنی در این مقیاس کسب می کند ۸۷ که بیانگر بالاترین حد شادکامی بوده و کم ترین نمره این مقیاس ۰ است و نمره بهنجار بین ۴۰ تا ۴۲ است . آرگایل و همکاران، ضریب پایایی آن را با آلفای ۹۰٪ با ۳۴۷ آزمودنی ، فارنهایم و برونینگ^۱ (۱۹۹۰) آلفای ۸۷/۰ را با ۱۰۱ آزمودنی نور بالا بدست آوردند. در بررسی فرانسوی در سال ۱۹۹۸ آلفای کرونباخ ۰/۹۲ بدست آمده است (به نقل از علی پور ونوربالا، ۱۳۷۸) .

پرسشنامه سبک هویت (ISD): این پرسشنامه اولین بار به وسیله برونسکی (۱۹۸۹) ساخته شد و سپس دوبار توسط خود او مورد تجدید نظر قرار گرفت . این پرسشنامه یک مقیاس ۴۰ سؤالی است که ۱۱ سؤال آن مربوط به مقیاس اطلاعاتی، ۹ سؤال آن مربوط به مقیاس هنجاری، ۱۰ سؤال آن مربوط به مقیاس سردرگم یا اجتنابی و ۱۰ سؤال دیگر مربوط به مقیاس تعهد است . پاسخ آزمودنی ها به سؤالات به شکل طیف لیکرت ۵ درجه ای می باشد که شامل ۱ کاملاً مخالف تا ۵ کاملاً موافق می باشد . برونسکی (۱۹۹۲) پایایی درونی مقیاس اطلاعاتی را ۶۲٪ = آلفا ، مقیاس هنجاری ۶۶٪ = آلفا و مقیاس سردرگم یا اجتنابی را ۷۳٪ = آلفا گزارش کرده است (برونسکی، ۱۹۹۲).

یافته ها :

به منظور بررسی وضعیت نمرات به دست آمده از دانش آموزان در متغیرهای پژوهش میانگین و انحراف معیار و حداقل و حداکثر نمرات آنها محاسبه گردید که نتایج در جدول شماره ۱ آمده است

جدول شماره ۱: میانگین، انحراف معیار، حداقل، حداکثر نمره متغیرها و تعداد آزمودنی ها

متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر	تعداد
سبک هویت اطلاعاتی	۲۷/۲۰	۵/۴۶	۱۳	۳۸	۳۸۰
سبک هویت	۲۲/۶۱	۴/۵۵	۱۰	۳۶	۳۸۰

					هنجاری
۳۸۰	۲۸	۱	۵/۵۹	۱۶/۰۵	سبک هویت سردرگم
۳۸۰	۳۹	۱۰	۵/۶۶	۲۴/۶۹	تعهد
۳۸۰	۷۷	۸	۱۲/۱۰	۳۹/۵۱	شادکامی

در میان سبک های هویت، سبک هویت اطلاعاتی بیشترین میانگین (۲۷/۲۰) را کسب نموده که نشان دهنده این است که این سبک هویت در میان دانش آموزان مورد آزمودنی بیشتر از سایر سبک های هویت است همچنین تعهد هم با میانگین (۲۴/۶۹) بعد از هویت اطلاعاتی بیشترین میانگین کسب شده در بین دانش آموزان مورد آزمودنی است هویت هنجاری با میانگین (۲۲/۶۱) و حداقل میانگین کسب شده در سبک هویت سردرگم با میانگین (۱۶/۰۵) می باشد که نشان دهنده این است که این سبک هویت در میان دانش آموزان مورد آزمودنی کم تر از سایر سبک های هویت است.

میانگین شادکامی هم در میان دانش آموزان مورد آزمودنی (۳۹/۵۱) می باشد که با توجه به پرسشنامه شادکامی آکسفورد میانگین نمرات دانش آموزان از حد بهنجار (۴۲ تا ۴۰) کم تر است که نشان دهنده پایین بودن سطح شادکامی در بین دانش آموزان است .

برای آزمون رابطه متغیر های پژوهش از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده است که داده های آن در جدول زیر آمده

است :

جدول شماره ۲: همبستگی سبک های هویت با شادکامی

تعداد نمونه	ضریب همبستگی	سطح معناداری	متغیر ملاک	(سبک های هویت: هویت اطلاعاتی، هویت هنجاری، هویت سردرگم)
n	r	sig	شادکامی	
۳۸۰	۰/۲۳**	۰/۰۰۰	سبک اطلاعاتی	
۳۸۰	۰/۲۵**	۰/۰۰۰	سبک هنجاری	
۳۸۰	۰/۲۳	۰/۳۲	سبک سردرگم	

۳۸۰	* [*] ۰/۳۸	۰/۰۰۰	تعهد	
-----	---------------------	-------	------	--

- با توجه به داده های جدول شماره ۲ بین سبک هویت اطلاعاتی و شادکامی همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد (آزمون دو دامنه ، $p < ۰/۰۰۰۵$ ، $r = ۰/۲۳$ ، $n = ۳۸۰$) بین سبک هویت هنجاری و شادکامی همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد (آزمون دو دامنه ، $p < ۰/۰۰۰۵$ ، $r = ۰/۲۵$ ، $n = ۳۸۰$) بین سبک هویت سردرگم و شادکامی رابطه ی معناداری وجود ندارد (آزمون دو دامنه ، $p > ۰/۳۲$ ، $r = ۰/۲۳$ ، $n = ۳۸۰$) و بین سبک تعهد و شادکامی همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد (آزمون دو دامنه ، $p < ۰/۰۰۰۵$ ، $r = ۰/۳۸$ ، $n = ۳۸۰$)

برای بررسی اینکه کدامیک از سبک های هویت پیش بینی کننده بهتری برای شادکامی می باشند از تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شده است که داده های آن در جدول شماره ۳ آمده است :

جدول شماره ۳: ضرایب رگرسیون سبک های هویت و شادکامی

شاخص	متغیر	b	خطای استاندارد	بتا	t	سطح معناداری
هویت اطلاعاتی		۰/۳۰۵	۰/۱۱۱	۰/۱۳۸	۲/۷۴۳	۰/۰۰۶
هویت هنجاری		۰/۱۶۰	۰/۱۴۵	۰/۰۶۰	۱/۱۰۲	۰/۲۷۱
هویت سردرگم		۰/۱۱۰	۰/۱۰۵	۰/۰۵۱	۱/۰۵۶	۰/۲۹۲
تعهد		۰/۶۹۸	۰/۱۱۴	۰/۳۲۷	۶/۱۲۸	۰/۰۰۰

همان گونه که در جدول شماره ۳ مشاهده می شود از میان سبک های هویت ، تعهد در مرتبه نخست ($P < ۰/۰۰۰۵$)

و ($\beta = ۰/۳۲۷$) سبک هویت اطلاعاتی در مرتبه دوم ($p = ۰/۰۰۶$ $\beta = ۰/۱۳۸$) بهترین پیش بینی کننده برای شادکامی می باشند . سایر سبک ها در تعامل با یکدیگر پیش بینی کننده معنی داری نبودند .

بحث و نتیجه گیری:

توجه محققین به درد و رنج های انسانی در حال تغییر در جهت توجه به شادی و رضایت از زندگی است. این توجه باعث شده است که پژوهشگران مختلف ضمن تعریف شادمانی، پژوهش هایی را نیز در مورد عوامل موثر و شیوه های افزایش آن

انجام دهند. آشوب درونی، بیگانگی، بحرانهای هویت، اضطراب، افسردگی، ترسهای اجتماعی و امتناع از رفتن به مدرسه بخصوص در دوران دبیرستان، اکثراً همراه با اختلالات روانی و شخصیتی به صورتهای مختلف در این دوره شایع می شوند عدم حمایت و بی توجهی والدین به تغییرات روانی در این دوره ممکن است منجر به بروز اختلافات خانوادگی و اجتماعی و منشاء بسیاری از انحرافات اخلاقی در نوجوانان شود که این عوامل می تواند بر شادکامی نوجوان بسیار تاثیر گذار باشد.

یافته های پژوهش حاضر نشان می دهد که بین سبک هویت اطلاعاتی، هنجاری و تعهد با شادکامی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. اما بین سبک هویت سردرگم با شادکامی رابطه ی وجود ندارد. همچنین یافته های این پژوهش بر مبنای تحلیل رگرسیون چند گانه نشان می دهد که از میان سبک های هویت، تعهد در مرتبه نخست و سبک هویت اطلاعاتی در مرتبه دوم بهترین پیش بینی کننده برای شادکامی می باشند. این نتیجه با پژوهش لیبورمیرسکی و راس (۱۹۹۹) همخوانی دارد. تحقیقات نشان می دهد که استفاده از جهت گیری هویت اطلاعاتی با خوداندیشی، نیاز قوی به شناخت، پیچیدگی شناختی، تصمیم گیری هشیار و هشپاری، بشاشی و شاد بودن رابطه مثبت دارد (برزونسکی، ۱۹۹۰). افرادی که بر سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری تکیه می کنند، تعهدات هویت قوی تر و روشن تری نسبت به افراد سردرگم / اجتنابی کسب کرده اند. کمبود تعهدات استوار در افراد معشوش / اجتنابی، آنان را در موقعیت آسیب پذیری قرار می دهد (برزونسکی، ۱۹۹۸؛ برزونسکی و کوک، ۲۰۰۰). در تحلیل آماری نوعی رابطه ی معنی دار میان سبک هویت اطلاعاتی و تعهد بدست آمد به این صورت که اکثر آزمودنی هایی که نمره بالایی در سبک هویت اطلاعاتی بدست آوردند در تعهد هم نمره بالایی بدست آوردند. افرادی که بر سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری تکیه می کنند، تعهدات هویت قوی تر و روشن تری نسبت به افراد سردرگم / اجتنابی کسب کرده اند. (برزونسکی، ۱۹۹۸؛ برزونسکی و کوک، ۲۰۰۰). بنابراین از میان سبک های هویت سبک هویت اطلاعاتی و تعهد بهترین پیش بینی کننده برای شادکامی می باشد افراد دارای سبک هویت اطلاعاتی و افراد متعهد افرادی هشپاری، دارای هویت موفق و بشاش و شادند و نسبت به ارزش ها و باورهای خود متعهدند و در زمینه های تحصیلی، عاطفی و شغلی موفق تر از دیگران هستند.

شادکامی موقعی بدست می آید که افراد، به اهداف مبتنی بر ارزش ها و نیازهای خود جامه ی عمل بپوشانند. افرادی که اهداف شان را مهم تر و احتمال موفقیت و رسیدن به آنها را بیشتر در نظر می گیرند، احساس شادکامی و خوشبختی بیشتری خواهند کرد در حالی که افراد دارای شادکامی اندک، غرض ورزی بیشتری در هدف هایشان احساس می کنند (دینر، ۲۰۰۵).

فردمن^۱ (۱۹۸۷) دریافت که اگر افراد احساس کنند زندگیشان معنا دار و جهت دار است و ارزش هایی که به زندگیشان جهت می بخشد اطمینان داشته باشند، شادتر خواهند بود. که این مطلب ارتباط دستیابی به هویت موفق و دست یابی به یک انسجام درونی را با شادکامی نشان میدهد.

پژوهش های آرچر^۲ و واترمن (۱۹۹۰) نشان میدهد که افرادی که آشفتگی های درازمدت دارند و رشد نیافته تر از سایر افرادی می باشند که برخوردار از سه وضعیت دیگر هویت هستند، اینان آمادگی بیشتری دارند که به اعتیاد و سیگار و مواد مخدر کشیده شوند زیرا دلمردگی، فقدان شادی، بی تفاوتی و تکانشگری و تابعیت از امیال آنی است که جوهر ناامیدی آنها درباره آینده را به وجود می آورد. . شادکامی موقعی بدست می آید که افراد، به اهداف مبتنی بر ارزش ها و نیازهای خود جامعه ی عمل بپوشانند. افرادی که اهداف شان را مهم تر و احتمال موفقیت و رسیدن به آنها را بیشتر در نظر می گیرند، احساس شادکامی و خوشبختی بیشتری خواهند کرد در حالی که افراد دارای شادکامی اندک، غرض ورزی بیشتری در هدف هایشان احساس می کنند (دینر، ۲۰۰۵) که این مطلب ارتباط دستیابی به هویت موفق و دست یابی به یک انسجام درونی را با شادکامی نشان میدهد. یکی از تکالیف عمده رشدی جوانان در جامعه تشکیل هویت و انسجام خود است شادکامی، از طریق تعهد نسبت به اهداف قابل وصول، و با ارزش، افزایش می یابد. بررسی های اریکسون نشان می دهد که بسیاری از مشکلات دوران نوجوانی ریشه در چگونگی پشت سر گذاشتن بحران هویت دارد و چنانچه نوجوان با آگاهی کامل این دوران را سپری نماید، مصونیت وی در برابر آسیب های اجتماعی افزایش خواهد یافت و به سهولت هویت موفق را احراز خواهد نمود (اریکسون، نقل از ماسن و دیگران، ترجمه یاسایی، ۱۳۷۰). از آنجا که یکی از مشکلات اساسی نوجوان و جوان حل بحران هویت و تثبیت آن و انسجام خود می باشد، شکل گیری هویت بر سلامت روانی و شخصیت آینده جوانان تاثیر بسزایی دارد، حل موفق بحران هویت نوجوان را در برابر آسیب های اجتماعی مصون می دارد و هویت موفق را احراز خواهد نمود (انصاری و اسکویی، ۱۳۸۰). نوجوانانی که با مادر خود روابط حسنه ای دارند در پیشرفت تحصیلی، سازگاری با مدرسه و معلمان و داشتن هویت و خویشتن پنداری محکم و یکپارچه بهتر از نوجوانانی هستند که با مادر خود روابط صمیمی ندارند. و این نوجوانان در زندگی خود احساس شادمانی بیشتری دارند. هویت یک مفهوم سازمان یافته از خود، ارزش ها، باورها و اهدافی است که فرد به آن متعهد شده است. افرادی که هویت موفق دارند، تعهدهای تعریف شده ای را برای خود ایجاد کرده اند. از آنجا که تعهد، پایبندی به ارزش ها و باورها را مطرح می سازد بنابراین هر چه میزان تعهد و احساس مسئولیت فرد بیشتر باشد سلامت روانی فرد و شادکامی وی بیشتر و افسردگی و اضطراب وی کم

1-Freedman

2- Archer and waterman

تر می باشد افرادی که تعهدات قوی دارند از انگیزه پیشرفت بیشتری برخوردارند ، مسائل مربوط به هویت فردی را به راحتی حل می نمایند و به شکل گیری هویت موفق در خود کمک می کنند.

تحقیقات مختلف (مثلا تحقیقات برونسکی^۱ ، ۱۹۹۲) حاکی از آن است که نوجوانانی که به رشد شناختی متناسب با این دوره از رشد رسیده اند از کسانی که به این سطح از تفکر نرسیده اند موفقیت بیشتری در مسائل مربوط به هویت خود نشان می دهند. آنان اطلاعاتی را که برای این منظور لازم دارند بهتر اختیار می کند و بهتر به کار می گیرند، همچنین نیاز آنان به کمک گرفتن از دیگران کم تر است. به جای این که تصمیم گیری های خود را مرتب به تاخیر بیندازد قادرند که راه خود را به موقع انتخاب کنند. در نتیجه آنان در برخورد با مسائل نوجوانی با چهره گشاده تری برخورد می کنند و این خلاقیت بیشتری در تجربه هایشان نشان می دهد (لطف آبادی، ۱۳۷۸).

منابع :

اتکینسون ، ریتا. ال، اتکینسون، ریچارد، هیلگارد، ارنست. (۱۳۸۲). زمینه روان شناسی . ترجمه محمد نقی براهنی و همکاران، جلد اول . تهران: انتشارات رشد.

آرگایل ، مایکل (۱۳۸۶). روان شناسی شادی ، ترجمه : مسعود گوهری انارکی ، حمید طاهر نشاط دوست ، حسن پالاهنگ و فاطمه بهرامی . اصفهان : انتشارات جهاد دانشگاهی

احدی ، حسن ، (۱۳۸۰). روانشناسی رشد . تهران ، انتشارات رشد .

انصاری ، زهرا و اسکویی ، نسرین (۱۳۸۰). هویت ، تهران : مرکز نشر فرهنگی انتشاراتی ایتا.

بیابانگرد، ا. (۱۳۷۴). بررسی رابطه میان منبع کنترل اولیاء و معلمان بر منبع کنترل و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

.مجموعه مقالات چهارمین سمپوزیوم جایگاه تربیت، تهران: تهیه و تنظیم: دبیرخانه سمپوزیوم جایگاه تربیت

شولتز ، دوان و شولتز ، سیدنی آلن (۲۰۰۰). نظریه های شخصیت ، ترجمه سید محمدی (۱۳۸۴) ، تهران : انتشارات نشر

ویرایش .

علی پور، احمد و نوربالا، احمدعلی (۱۳۷۸). بررسی مقدماتی پایایی و روایی پرسشنامه شادکامی آکسفورد در دانشجویان

دانشگاههای تهران، مجله اندیشه و رفتار، سال پنجم، شماره ۱ و ۲، تابستان و پاییز، ص ۵۵-۶۵

لطف آبادی ، حسین (۱۳۷۸). روانشناسی رشد ۲، تهران: انتشارات سمت .

ماسن، پاول هنری، کیگان، جروم، هوستون، آلتا کارول، کانجر، جانجینوی (۱۳۷۰). رشد و شخصیت کودک، ترجمه مهشید

یاسایی، تهران: نشر مرکز.

.Archer&Waterman (1990). Adolescent identity development . Contextual perspectives. Inc.B. Fiske &R.M. Applied developmental psychology(PP.76-100)New York : me crow Hill.

.Berzonsky,MD.(1989) . Identity style : conceptualization and measurement journal of adolescent research , 4 : 268-282

.Berzonsky,M . t (1990).self-construction over the life-span : a process perspective .on identity formation. In G.J. nieimeyer

.Berzonsky,M . t(1992). Identity style and coping strategies . journal of personality 182-162 and 60,771-788

.Berzonsky,M . t (2003) . Identity style and well-bing : Does Commitment matter ? Identity : An international Journal of Theory and Research , 3 , 131-142

.Berzonsky,MD.& Kuk L.S.(2000) . Identity status . Identity processing Style , and the transition to university . Journal of Adolescent research . vol .15.no.1.

Berzonsky,MD.& Ferrari A . (1996) . Identity orientation and decisional strategies . Personality and individual Differences , 20,597-606

.Berzonsky,MD.& Sullivan , C.(1992) . Social cognitive aspects of identity style: Need for cogition , experientialopenness , and introspection journal of Adolescent Research , 7,140-155.

Buss, D. (2000). The evaluation of happiness. American psychologist, 55, 15 – 23.

.Berzonsky,MD. & Adams,G.R.(1999).Reevaluating the identity status paradigm : Still useful after 35 years . Developmental Review , 19, 557-590

.Berzonsky,MD. & Nurmi, J.E .(2001).Interrelationships among identity process , content , and structure : A cross – cultural Inrestigation . Journal of Adolescent Research .

- .Berzonsky,MD. & Nurmi, J.E , Kinney ,A& Tammi , K . (1999) . Identity processing orientation , and cognitive and Behavioral . European Journal Of personality 13.
- .Diener, E. (2005). “Frequently asked questions about subjective well-being (Happiness and Life satisfaction)”. Aprimer for reporters and newcomers. [http: www.psych.uiuc.ediener/faq.html](http://www.psych.uiuc.ediener/faq.html)
- Diener, E. (2000). Subjective well-bing : the science of happiness and a proposal . for a national index . American psychologist .55:34-43.
- . Diener,E.,Suh, E. M., & Lucas, R. E. (2002). Subjective wellbeing: Three decades of progress. Psycholgical Bulletin, 125, 276-302
- .Freedman, J. (1978). *Happy people: What happiness is, who has it, and why*. New York: Harcourt. Brace Jovanovish.
- .Lyubormirsky , S, & Ross , L . (1999) . Changes in attractiveness of elected , rejected , and precluded alternatives : A comparison of happy and unhappy individuals . Journal of personality and social Psychology , 76,988-1007.